Toivosta

Jokainen aktivisti joutuu kohtaamaan kysymyksen siitä, kenelle aktivismia tehdään. Ilmeisin vastaus olisi, että tietenkin muille, maailman kollektiiviseksi hyväksi. Mutta onko se totta? Aktivistin elämä on taiteilua monimutkaisessa maailmassa. Ratkaistavien ongelmien määrä suhteessa muutoksen hitauteen on yksi aktivistin mahdollisesti musertavista asioista. Toinen sudenkuoppa on se, että aktivisti rakastuu helposti omaan aktivismiinsa sen sijaan, että pyrkisi tehokkaasti päämääräänsä. On vaikeaa pitää fokus kirkkaana mielessä, kun maailma näyttää omasta panoksesta huolimatta syöksyvän kohti tuhoa. On vaikea olla rakastumatta toimintaan, kun se täyttää koko elämän.

Aktivistimaailmaa hallitsevat ristiriitaiset ihanteet. Samaan aikaan korostetaan henkilökohtaista uhrausta (*työskentelemme yhteisen hyvän eteen eikä yksilöillä ole väliä, ainoastaan asialla on*) ja toisaalta aktivistien kantokykyä (*itsestä pitää huolehtia, jotta maailman painoa jaksaa kannatella harteillaan ja aktivismin pitää olla mielekästä, jotta sen parissa pysyy vuosikausia*). Jos työelämässä puhutaan burnouteista ehkä jo liikaa, aktivistimaailmassa niistä ei puhuta läheskään riittävästi. Keveys ja paino ovat jatkuvasti läsnä. Saako aktivismi olla kivaa, jos asia on vakava? Saako aktivisti nauttia aktivismistaan? Pitääkö aktivismia tehdä, vaikkei se olisi kivaa?

Aktivisti ei suinkaan kamppaile vain asian tai vastustajien kanssa. Usein raskainta aktivismista tekee oma viiteryhmä, joka fanaattisesti vahtii aktivistin puhdasoppisuutta. Ryhmä vaatii aktivistilta tiettyä puhe- ja pukeutumistyyliä, kaikkien samojen arvojen jakamista ja kyseenalaistamatonta lojaaliutta muita aktivisteja kohtaan. Konfliktit vaaditaan käsiteltävän *sisäisesti*, vaikkei mitään sisäistä keskustelua käytäisi.

Maailman pelastaminen hukkuu helposti merkityksettömän ryönän alle. Näennäisen vapaassa ympäristössä ei yhtäkkiä hyväksytäkään kaikenlaista itseilmaisua. Muut talonvaltaajat tuhahtelevat naisen punaiseksi lakatuille pitkille kynsille – siinä se lammas alistuu patriarkaatin fasistisille kauneusihanteille! Kangasmerkit peittämässä ryysyistä takkia ovat todellinen maailmanparantajan univormu, jakku ja helminauha taas *selloutin* tunnus. Ismi ja identiteetti nostetaan jumalan asemaan, puhdasoppisuus on tärkeämpää kuin tulokset. Vallatun talon ikkunan takana istuu pulu ja tarkkailee aktivistien riitelyä talokokouksessa.

Maailman pelastaminen koukuttaa, ja omista hyveellisistä teoista tulee hyvä olo. Teot alkavat kasvaa omissa silmissä, ja vähitellen hyväntekijä kohoaa tavallisten kuolevaisten yläpuolelle maailman paino harteillaan. Kun jatkuvasti omistaa aikansa muutoksen tekemiselle, alkaa kuvitella, että on oikeutettu arvostelemaan kaikkia muita. Kaikki ongelmat olisivat ratkaistavissa, jos ihmiset vain *heräisivät*.

Heräämisen ja selvästi näkemisen ajatusta on vaalittu aktivistipiireissä vuosisatoja. Pariisin valtiopäivätalossa pommin räjäyttänyt anarkisti Auguste Vaillant kuvaa aktivisteja jo 1800-luvun lopulla seuraavasti: *Hyväksikäytettyjen joukkoon kuuluu kahden eri luokan yksilöitä: Niitä, jotka eivät ymmärrä mitä he ovat ja mitä voisivat olla, vaan ovat ottaneet elämän sellaisena kuin se on, uskovat, että ovat syntyneet orjiksi ja tyytyvät siihen vähään, mikä heille annetaan heidän tekemästään työstä.*

On kuitenkin myös muita, jotka päinvastoin ajattelevat ja tutkivat ja löytävät ympärilleen katsellessaan yhteiskunnallisia epäoikeudenmukaisuuksia. Onko heidän syytään, että he näkevät selvästi ja kärsivät nähdessään muiden kärsivän? Sen seurauksena he heittäytyvät mukaan taisteluun ja ryhtyvät kansan vaatimusten kantajiksi.

Woke on hyveellisten ihmisten itsestään käyttämä nimitys. Termi tulee afrikkalaisamerikkalaisen englannin fraasista *stay woke*, pysy hereillä. Wokeiksi identifioidumme me tiedostavat yksilöt, jotka uskomme näkevämme asioiden *todellisen laidan*. Me kerromme mielellämme, millainen toiminta hyvien asioiden edistämiseksi on sallittua ja mikä kiellettyä. Me vahdimme sitä, millaisia sanoja saa käyttää, ja kaivamme esiin ihmisten vanhat synnit. Me olemme inkvisitio, joka selvittää, oletko kyllin hyveellinen olemaan meidän puolellamme.

Minä pyrin olemaan mahdollisimman *woke*. Hankin tietoa sorron muodoista, kuuntelen kun marginalisoidut ryhmät kertovat kokemuksistaan, pyrin olemaan vähintään liittolainen sosiaalisen oikeudenmukaisuuden liikkeissä. Korjaan puhetapaani, kun joku huomauttaa minun käyttävän sortavaa kieltä. Minä yritän parhaani, ja siksi olenkin niin huolissani siitä, mitä meille on tapahtumassa.

Wokesta on tullut solvaus, ja aivan syystä. Minä katson kehitystä kauhuissani, koska ymmärrän miksi se tapahtuu. Sillä, millaisia sanoja käytämme, on tietysti väliä. Kieli on valtaa, kieli on politiikkaa, kieli muokkaa ajattelua. Sananvapaudella ei voi perustella sortavaa puhetta. Jos kuitenkin olemme valmiit tuhoamaan ihmisiä niiden sanojen vuoksi, joita he ajattelemattomuuttaan käyttävät, ajamme kovaa vauhtia rotkoon. Vaikka alkuperäinen tarkoitus on hyvä, pahimmillaan woke on oman asiansa pahin vihollinen. Woke-identiteetti on eriytymässä toiminnasta aatepuhtauden vahtimiseksi. Tärkeää ei enää ole se, mitä teet, vaan kuka olet ja millaisia termejä käytät. Me woket tulemme monenlaisista taloudellisista ja yhteiskunnallisista taustoista, mutta yhdistävä tekijä on kieli erottautumisen välineenä. Kielellä hallitaan sitä, kuka kuuluu meihin ja kuka ei. Sillä häpäistään erityisesti niitä, jotka haluavat olla samalla puolella, mutta käyttävät vääriä sanoja.

[– –]

On helppo kadottaa se, minkä puolesta taistelee, ja alkaa keskittyä vain siihen, mitä vastustaa. Vastustaminen on kuitenkin raskaampaa kuin puolustaminen. Jos maailman näkee jatkuvasti negaation kautta, alkaa helposti purra omiaan.

Woket kaivavat ihmisten taustoja ja etsivät mitä tahansa epäilyttävää. Vuosia vanha naamiaisasu, blogiteksti, twiitti. Mikään ei ole meille liian pientä. Erityisen innokkaasti woket kilpailevat siitä, kuka löytää omista riveistä sen, jonka voi repiä alas ja häpäistä. Woket sanovat asioiden olevan *ongelmallisia* ja tarttuvat yksittäisiin sanoihin sen sijaan, että olisivat valmiit katsomaan kokonaisuutta.

Jos me heränneet löydämme jonkin synnin tai rikkeen, annamme sinulle *ehkä* mahdollisuuden katua syntejäsi. Meidän tuomioistuimemme kokoontuu somessa. Tunnusta syntisi, me kerromme, kuinka monta postausta sinun täytyy tehdä etuoikeuksien tunnistamisesta, jotta saat syntisi anteeksi. Voit ripustautua itse julkisesti häpeäpaaluun. Me kuljemme ohitsesi ja syljemme päällesi. Jos hyväksyt

tuomiomme, olet puhdistunut. Mutta jos kieltäydyt, me otamme esiin cancel-kulttuurimme ja peruutamme sinut. Me emme peruuta vain sinun ajatuksiasi, sanojasi ja tekojasi, vaan *sinut*.

Kun ihmisen peruuttaa, ei mahdollisuutta kasvulle ja kehitykselle enää ole. Peruuttaminen lähettää viestin, että joitain syntejä ei saa anteeksi. Että tietyt sanat tai teot poistavat sinut lopullisesti pyhien yhteydestä, kuin olisit tehnyt anteeksiantamattoman synnin ja kironnut Pyhän Hengen. Me päätämme, ettet sinä ole enää kelvollinen ja langetamme kirkonkirouksen niskaasi. Sen myötä synneistäsi tahriintuvat myös kaikki ne, jotka veljeilevät kanssasi.

Cancel-kulttuuri ei toimi. Sitä harjoittavat eivät ymmärrä ihmisen psykologiasta mitään. Ihmisen sulkeminen woke-piirien ulkopuolelle ei saa aikaan sitä, että ihminen ymmärtäisi toimineensa väärin ja korjaisi tapansa. Se sijaan ihminen kääntyy kannoillaan ja marssii toiseen suuntaan. Kun ihminen suljetaan ryhmän ulkopuolelle, hän etsii toisen ryhmän. Ja niitä kyllä riittää.

Suvi Auvinen. Teoksesta Kaltainen valmiste. 2021. (katkelma)